

Josef Janning codirector i cap del programa de relacions internacionals de la Fundació Bertelsmann

Entrevista

“Sense la UE, la crisi derivaria en conflictes molt greus”

DESUNIÓ • “Si avui s’hagués d’inventar l’euro, seria difícil; falta concertació” **PERILL** • “El risc més gran a què s’enfronta Europa és la desafecció ciutadana” **HANDICAP** • “Els britànics saben que tenen un problema addicional: no tenir la moneda única” **ESCÈPTIC** • “El tractat de Lisboa no és tan genial” **Per: Mar Jiménez**

Invitat pel Centre d'Estudis Jordi Pujol, Josef Janning, codirector de la Fundació Bertelsmann, va visitar Barcelona decidit a transmetre un inequívoc missatge europeïsta: sense l'euro, estariem enfonsats.

Quina és la pitjor amenaça a què s'enfronta Europa amb la crisi?

El risc més gran és que les actuacions impulsades pels polítics no tinguin efecte. Si fracassen, la desconfiança de l'economia es traslladarà a la política, cosa que provocarà una desafecció massiva dels europeus...

Disculpi'm, però els europeus amb prou feines saben què fan els polítics...

En aquest sentit, les eleccions del juny arriben massa aviat perquè els europeus prenguin consciència del que pensaran els propers mesos: reconeixeran que aquesta crisi, la més greu dels últims anys, sense l'existència de la UE, i sense l'euro, hauria estat molt pitjor. Aquesta idea, però, encara no ha calat...

Però l'euro ja el teníem! És un mèrit dels que governaven fa quinze anys...

Si s'hagués d'inventar l'euro avui, seria molt difícil. Però si la UE no existís, el que és un desconcert derivaria en conflictes molt greus.

Estem vivint del llegat de Kohl, Delors, Mitterrand, González? Què han fet Merkel, Sarkozy o Zapatero?

I tant que vivim del llegat dels grans d'abans! En filosofia hi ha la imatge dels nans que viuen sobre les espatlles dels gegants i veuen l'horitzó. Però només veuen l'horitzó perquè estan sobre les espatlles d'aquests gegants. Aquesta és la realitat d'avui: tenim personatges interessants, però no tenim grans arquitectes...

Tenim lideratges?

Tenim un lideratge, però no és tan visible. Actualment, de manera relativament ràpida i suau, s'estan compassant els interessos d'uns i altres. Però no hi ha un lideratge amb una gran idea sobre el futur d'Europa.

L'ampliació, la crisi i el fracàs institucional fan necessari un lideratge més fort? L'assumirà l'eix franco-alemany?

Sí, és necessari un lideratge més fort. Però probablement encara trigarem dos o tres anys per tenir més marge de maniobra. En aquesta crisi, en que Europa està esdevenint tan important, disposem d'uns instruments massa febles. I certament no tenim la

El codirector de la Fundació Bertelsmann, Josef Janning, abans de l'entrevista amb l'AVUI. RUTH MARRIGOT

força per donar un nou impuls a Europa. En tot cas, si aconseguíssim fer un salt endavant, en una UE de vint-i-set el lideratge no podria venir només d'Alemanya i França. Qualsevol ambició europea ha d'incloure la Gran Bretanya, i també caldria que hi fossin Polònia, Espanya, Itàlia...

Què caldria per tenir aquesta força?

D'una banda cal que els ciutadans i els agents polítics tinguin confiança, que tinguin la certesa que allò que allò que s'està fent és el correcte per sortir d'aquesta crisi. De moment, hem mobilitzat una quantitat de recursos increïbles, però no sabem encara si seran efectius...

Què li ha semblat l'actuació del Banc Central Europeu (BCE)?

El BCE fins ara ha reaccionat molt bé. Ha fet el que era correcte abalçant els tipus d'interès, però mai ho ha fet un punt percentual més del que caldria. El BCE té una imatge molt

clara de l'escenari actual: les mesures acordades pels governs, i la baixada dels tipus han fet que la quantitat de diners s'hagi inflat molt. I una de les grans qüestions és: com recuperem aquesta liquiditat excessiva?

Té por d'una espiral inflacionista?

El BCE té por d'una espiral inflacionista: els economistes saben com es recupera en teoria la liquiditat d'aquesta magnitud; però no a la pràctica.

Es vol definir una nova arquitectura financera europea. Ha de pivotar sobre el BCE? Els britànics no ho veuen clar...

Els britànics tenen un gran problema, i és que reconeixen que fan front a un inconvenient addicional: no tenir l'euro. Els europeus, en el seu conjunt, fanen molt bé, en l'àmbit de la supervisió financera, de no diferenciar entre eurozona i no eurozona. La meua impressió és que seria vàlida una arquitectura financera per a la

PERFIL: Europeïsta convençut

Altíssim, exquisit en el tracte, el cap del programa de relacions internacionals de la Fundació Bertelsmann va atendre l'AVUI exercint d'europeïsta convençut. Aquest alemany de 53 anys és capaç de desgranar, en pocs minuts, les virtuts de la UE i la moneda única, de manera que convençien el més euroescèptic.

UE-27 en què el BCE tingués una responsabilitat especial. El BCE, des de la perspectiva alemanya, és el millor banc central que podríem tenir a Europa, és pràcticament idèntic al Bundesbank alemany.

En el nou ordre global, Europa apareixerà diluïda entre els EUA i Àsia?

La crisi accelerarà la pressió de poder de les potències asiàtiques, i això no serà bo per a Europa. Però també crec que els europeus, amb la crisi, hem après l'importància de la cohesió. Espero que aprenguem la lliçó i que impulsem una política econòmica més eficaç i concertada.

Això depèn del Tractat de Lisboa...

Sí, tot i que el Tractat de Lisboa no és tan genial. No és la solució als problemes institucionals de la UE. Hi ha aspectes del tractat que els Estats ja podrien impulsar, però primer s'haurien de posar d'acord. El que falta sovint, a Europa, és concertació. ■